

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 17Co/29/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3118203934
Dátum vydania rozhodnutia: 13. 02. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Ivan Kubínyi
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2020:3118203934.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedu senátu Mgr. Ivana Kubínyiho a sudkýň Mgr. Zuzany Holúbkovej a JUDr. Gabriely Janákovéj v spore žalobkyne: N. T., trvale bytom P. XXXX/X, S., zastúpenej P. P., trvale bytom L. XXXX/X, S., proti žalovanému: Poštová banka, a.s., so sídlom Dvořákovo nábrežie 4, Bratislava, IČO: 31 340 890, zastúpenému Advokátskou kanceláriou RELEVANS, s.r.o. so sídlom Dvořákovo nábrežie 8/A, Bratislava, o vydanie bezdôvodného obohatenia, o odvolaní žalobkyne proti rozsudku Okresného súdu Trenčín zo dňa 11. októbra 2018, č.k. 15Csp/72/2018-136, takto

rozhodol:

I. Rozsudok súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e .**

II. Žalovanému **p r i z n á v a** nárok na náhradu trov odvolacieho konania voči žalobkyni v rozsahu 100 %.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie prvým výrokom žalobu zamietol a druhým výrokom žalovanému priznal proti žalobkyni nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %. Rozhodoval na základe žaloby, ktorou sa žalobkyňa domáhala zaplatenia sumy 2.225,85 eur s úrokom z omeškania 5 % ročne z tejto sumy od 20.04.2018 do zaplatenia titulom vydania bezdôvodného obohatenia a náhrady trov konania. Žalobkyňa uviedla, že bezdôvodné obohatenie spočíva v preplatení istiny žalovanému, ktorú plnila titulom úveru, poskytnutého žalovaným. Súd prvej inštancie po preskúmaní veci nemal za sporné samotné uzatvorenie zmluvy o úvere medzi stranami sporu, na základe ktorej bol žalobkyni poskytnutý úver vo výške 10.350 eur. Aplikoval na právny vzťah ustanovenia zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a Občianskeho zákonníka. Úverovú zmluvu posúdil ako spotrebiteľskú zmluvu, preto najskôr zisťoval, či zmluva obsahuje povinné náležitosti vyžadované ust. § 9 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z.z. Po preskúmaní zmluvy dospel k záveru, že neobsahuje správny údaj o celkovej čiastke, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť. Túto súd považoval za nesprávnu, nakoľko bola uvedená v nižšej výške, než bola deklarovaná v zmluve; to bolo podľa súdu zavádzajúce, uvedené klamlivo v neprospech spotrebiteľa. Vzhľadom na tento záver súd posúdil úver poskytnutý žalobkyni za bezúročný a bez poplatkov [§ 11 ods. 1 písm. b) zákona č. 129/2010 Z.z.]. Vzhľadom na vznesenú námietku premlčania žalovaným súd posudzoval, či je uplatnený nárok žalobkyne premlčaný. Preukázané bolo, že žalobkyňa celkovo uhradila sumu 12.746,15 eur. Dňa 19.11.2015 uhradila žalovanému sumu 9.765 eur, pričom touto platbou došlo k splateniu dovtedy nesplatennej istiny úveru a zároveň aj k preplateniu istiny úveru. Aplikujúc ust. § 107 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka (OZ) dospel súd k záveru o dôvodnosti námietky premlčania v celom rozsahu. Nakoľko žalobkyňa preplatila istinu úveru dňa 19.11.2015, od tohto dňa začala plynúť žalobkyni dvojročná subjektívna a trojročná objektívna premlčacia doba (objektívnu súd považoval za zachovanú). Súd prijal záver, že vzhľadom na podanie žaloby žalobkyňou až dňa 27.4.2018 došlo k uplynutiu subjektívnej premlčacej doby na uplatnenie práva, a preto je právo

žalobkyne premlčané, preto žalobu zamietol. Zdôraznil, že pre začiatok plynutia subjektívnej premlčacej doby je podstatný úsudok o okamihu preplatenia sumy nad rámec poskytnutej istiny, ktorý je potrebné stotožniť s okamihom, keď dlžník uhradí splátku, ktorou poskytnutú istinu preplatí. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov konania súd odôvodnil ust. § 255 ods. 1 CSP.

2. Proti tomuto rozsudku podala v zákonnej lehote prostredníctvom zástupkyne odvolanie žalobkyňa, domáhajúc sa jeho zmeny, vyhovenia žaloby a priznania náhrady trov konania. Konštatovala, že vedomé porušovanie zákona zo strany žalovaného bolo tvrdené a sankcionované vo viacerých súdnych rozhodnutiach. Napriek tomu žalovaný uzatváral naďalej úverové zmluvy s totožným obsahom. Podľa jej názoru na prejednávany spor sa má aplikovať objektívna 10-ročná premlčacia doba, pretože došlo k úmyselnému bezdôvodnému obohateniu zo strany žalovaného. Čo sa týka subjektívnej premlčacej doby, jej začiatok je viazaný na skutočnú vedomosť spotrebiteľa o tom, že došlo k bezdôvodnému obohateniu a kto sa na jeho úkor bezdôvodne obohatil. Ani samotná vedomosť o týchto skutočnostiach by sama o sebe ešte neznamenala aj skutočnú vedomosť spotrebiteľa o tom, že vzniklo bezdôvodné obohatenie. Je totiž zo zákona potrebné, aby sa uplatnila fikcia bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru a na jej uplatnenie sa vyžaduje, aby boli splnené predpoklady presne špecifikované v zákone o spotrebiteľských úveroch. Uviedla, že neobstojí záver súdu o uplynutí subjektívnej premlčacej doby, lebo až v napadnutom rozsudku bola uplatnená fikcia bezúročnosti a bezpoplatkovosti. Zdôraznila, že o možnosti sa brániť sa dozvedela až začiatkom roku 2018, a preto začiatok plynutia premlčacej doby nastal až dňom 11.10.2018, kedy bola v rozsudku uvedená fikcia bezúročnosti a bezpoplatkovosti.

3. K podanému odvolaniu sa žalovaný vyjadril prostredníctvom právneho zástupcu. Poukázal na viaceré rozhodnutia odvolacích súdov v otázke ustálenia začiatku plynutia subjektívnej premlčacej doby. Výklad žalobkyne by podľa neho spôsobil značnú svojvôľu v uplatňovaní práva na súdoch, nakoľko spotrebiteľ by tak mohol podať žalobu na súd takmer kedykoľvek a stačilo by mu tvrdiť, že o bezdôvodnom obohatení nevedel a právo by tak automaticky stálo na jeho strane. To by umožňovalo zneužitie práva a hrubo by to narušilo rovnováhu zmluvných strán. K tvrdeniu o aplikovaní 10-ročnej objektívnej premlčacej doby uviedol, že by žalobkyňa musela preukázať jeho úmysel obohatiť sa úverovou zmluvou. To sa nestalo. Dodal, že už uplynutím subjektívnej premlčacej doby zanikla možnosť právo uplatniť na súde v objektívnej premlčacej dobe. Žiadal rozsudok ako vecne správny potvrdiť.

4. K podanému vyjadreniu žalovaného sa písomne vyjadrila žalobkyňa, pričom sa pridržiavala podaného odvolania. Následne na toto vyjadrenie reagoval písomne žalovaný, ktorý sa stotožnil so svojim predchádzajúcim vyjadrením.

5. Krajský súd ako súd odvolací preskúmal vec podľa § 379 a § 380 ods. 1 CSP bez nariadenia pojednávania odvolacieho súdu podľa § 385 ods. 1 CSP a dospel k záveru, že rozsudok súdu prvej inštancie je potrebné podľa § 387 ods. 1 CSP ako vecne správny potvrdiť.

6. Odvolací súd vychádzal zo skutkového stavu zisteného súdom prvej inštancie takto: dňa 02.07.2014 uzatvorili žalobkyňa ako dlžník so žalovaným ako veriteľom zmluvu o úvere, na základe ktorej žalovaný poskytol žalobkyňi úver, ktorého istinu žalobkyňa splatila do 19.11.2015 a od tohto dňa platila žalobkyňa žalovanému zmluvné plnenie nad rámec poskytnutej istiny. Žaloba bola podaná na súd dňa 27.04.2018.

7. Podľa § 107 ods. 1 Občianskeho zákonníka, právo na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia sa premlčí za dva roky odo dňa, keď sa oprávnený dozvie, že došlo k bezdôvodnému obohateniu a kto sa na jeho úkor obohatil.

8. Pre posúdenie začiatku plynutia subjektívnej premlčacej doby je významná skutočná vedomosť oprávneného a nielen možnosť vedomosti o vzniku bezdôvodného obohatenia. Vychádzajúc z uvedeného, je potom skutočnú vedomosť žalobkyne o vzniku bezdôvodného obohatenia potrebné vidieť v okamihu preplatenia istiny dňa 19.11.2015.

9. Pre uplatnený nárok založený na bezdôvodnom plnení nad rámec poskytnutej istiny úveru sú podstatné tri zložky, o ktorých musela žalobkyňa vedieť, aby na jej strane mohlo byť usudzované na vedomosť o bezdôvodnom obohatení:

1. vedomosť o tom, že v dôsledku neuvedenia náležitostí podľa § 9 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z.z. v zmluve o spotrebiteľskom úvere je poskytnutý úver bezúročný a bez poplatkov, teda vedomosť o obsahu práva,

2. vedomosť o obsahu zmluvy, teda že zmluva niektoré údaje podľa § 9 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z.z. neobsahuje,

3. vedomosť o tom, že zo strany žalobkyne došlo pri splácaní úveru k plneniu nad rámec poskytnutej istiny.

10. Vedomosť o obsahu práva je ovládaná zásadou „nezalosť práva neospravedlňuje“. Zalosť práva sa u jeho adresátov nevyvrátiteľne predpokladá a inak tomu nemôže byť ani v prípade posudzovania jeho znalosti ako východiska pre vedomosť o bezdôvodnom obohatení. Za okamih vzniku skutočnej vedomosti o obsahu práva je potrebné považovať deň účinnosti právneho predpisu. Pre uvedenú zložku vedomia oprávneného o bezdôvodnom obohatení platí, že aj pri posudzovaní skutočnej vedomosti oprávneného o bezdôvodnom obohatení v zmysle § 107 ods. 1 Občianskeho zákonníka je potrebné vychádzať z normatívnych konštrukcií právnych domniek a nimi predpokladaný stav je potrebné považovať za daný aj z hľadiska skutočnej vedomosti oprávneného. V prípade právnej domnieky, akou je znalosť práva, dokonca nevyvrátiteľne.

11. Vedomosť o tom, že zmluva neobsahuje údaje podľa § 9 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z. z. je potrebné na strane žalobkyne viazať k okamihu podpisu zmluvy. Podpis predstavuje prejav súhlasu s písomným právnym úkonom. Ako prejav súhlasu teda logicky zahŕňa aj prejav znalosti obsahu.

12. Pre posúdenie okamihu vzniku vedomosti žalobkyne o tom, že žalovanému uhrádza platby nad rámec poskytnutej istiny, je významné, kedy žalobkyňa preukázateľne získala informácie, na základe ktorých si mohla urobiť dostatočný úsudok o tom, že jej platby titulom predmetnej úverovej zmluvy presiahli v úhrne výšku istiny úveru poskytnutej zo strany žalovaného. Tým, že splátky úveru uhrádza sám dlžník v jemu známej výške, je možné úsudok o okamžiku zaplatenia sumy zodpovedajúcej istine urobiť na základe jednoduchého matematického výpočtu. Preto sa dlžník musí dozvedieť o tom, že platí veriteľovi nad rámec poskytnutej istiny súčasne s okamihom, keď uhradí splátku, ktorou poskytnutú istiny preplatí.

13. Vzhľadom na uvedené bol správny záver súdu prvej inštancie, že žalobkyňa sa o bezdôvodnom obohatení na strane žalovaného dozvedela od okamihu prvej platby dlžníka nad rámec poskytnutej istiny. Rovnaký právny záver prijal odvolací súd už v rozhodnutiach sp. zn. 17Co/372/2015 zo dňa 27.04.2016, sp. zn. 17Co/341/2017 zo dňa 20.06.2018. Judikatúra sa medzičasom v danej veci nezmenila, a preto odvolací súd nevidel dôvod meniť právny záver o začiatku plynutia subjektívnej premlčacej doby na vydanie bezdôvodného obohatenia.

14. Vychádzajúc v posudzovanom prípade zo skutočnosti, že žalobkyňa do 19.11.2015 splatila istinu poskytnutého úveru a od tohto dátumu plnila nad rámec istiny, je zrejmé, že dvojročná subjektívna premlčacia doba podľa § 107 ods. 1 Občianskeho zákonníka ku dňu podania žaloby 27.4.2018 uplynula, preto je právo na vydanie bezdôvodného obohatenia premlčané.

15. Ďalej žalobkyňa v podanom odvolaní namietala, že sa mala aplikovať 10-ročná objektívna premlčacia doba v zmysle § 107 Občianskeho zákonníka. V prípade práva na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia zákon stanovuje subjektívnu a objektívnu premlčaciu dobu. Pre ich vzájomný vzťah platí, že pokiaľ skončí plynutie jednej z nich a dôjde k uplatneniu námietky premlčania, premlčané právo nemožno oprávnenému priznať. Preto, ak uplynula subjektívna premlčacia doba, je bez významu posudzovanie objektívnej premlčacej doby, lebo beztak je právo premlčané. Zhodný záver zaujal odvolací súd aj v rozhodnutí sp. zn. 17Co/316/2018 zo dňa 28.11.2019.

16. S poukazom na uvedené skutočnosti odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil.

17. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP tak, že žalovanému priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v

rozsahu 100 % voči žalobkyni, nakoľko bol v odvolacom konaní plne úspešný. V zmysle § 262 ods. 2 CSP o výške tejto náhrady rozhodne súd prvej inštancie.

18. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom krajského súdu jednomyseľne.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).